

Wybrać zawód i zaplanować dalszą drogę kształcenia. Rodzic – doradca

mgr Aniela Kobusińska-Luty
Pedagog i Doradca Zawodowy
w Gimnazjum nr 56 im. J. Wybickiego w Poznaniu

3 kroki do wyboru zawodu

1. **SAMOPOZNANIE** - poznać swoje dziecko i pomóc mu odkryć swoje możliwości. (czynniki wewnętrzne)
2. **ŚWIAT ZAWODÓW** - co warto wiedzieć o zawodach (czynniki zewnętrzne).
3. **PODJĘCIE DECYZJI.**

Na decyzje uczniów wpływają

1. Rodzice i tradycje rodzinne
2. Grupa rówieśnicza i znajomi
3. Nauczyciele
4. Wiedza czerpana z Internetu
5. Sieć szkół w regionie
6. Moda na dany zawód
7. Przypadek
8. Media
9. Możliwości finansowe na ukończenie szkoły

W planowaniu kariery zawodowej

Należy uwzględnić:

1. Czynniki wewnętrzne (osobowościowe)
2. Czynniki zewnętrzne (trendy na rynku pracy)
3. System kształcenia

Czynniki wewnętrzne- samopoznanie

Należy rozpoznać:

- zainteresowania
- predyspozycje
- zdolności i talent
- temperament
- umiejętności
- osobowość, cechy charakteru
- wartości
- stan zdrowia
- możliwości intelektualne
- postawy i przekonania

Rodzic może...

zaobserwować jakie czynności dziecko wykonuje chętnie i co je ciekawi,

- w których zajęciach pozalekcyjnych czuje się dobrze,
- rozmawiać z dzieckiem na interesujące go tematy,
- towarzyszyć w codziennych obowiązkach, aby zaobserwować przejście z fazy marzeń do krystalizacji pomysłów na siebie.
- angażować się w życie szkoły, we współpracę związaną ze wspieraniem uczniów w planowaniu kariery.

Zainteresowania

- nadają kierunek aktywności poznawczej,
- należy je uwzględniać przy wyborze zawodu - kierunku kształcenia,
- korzystne jest rozwijanie zainteresowań wielostronnych.

Zdolności – preferencje zawodowe

To skłonność człowieka do pracy w:

- ❑ określonym środowisku zawodowym,
- ❑ wykonywania określonych czynności,
- ❑ posługiwania się określonymi narzędziami pracy,
- ❑ kształtują się wraz z rozwojem osobowości (środowisko wychowawcze dziecka),

w pewnym stopniu związane są z typem układu nerwowego

(w dużym stopniu niezmiennie w ciągu całego życia).

Optymalna sytuacja jeśli:

- uzdolnienia idą w parze z wymaganiami, jakie w tym zakresie stawia zawód.
- rozbieżność między uzdolnieniami a wymaganiami zawodu utrudnia pracę, lub niekiedy nawet uniemożliwia.

Umiejętności

Zaobserwować co dziecko umie robić najlepiej:

- Jak radzi sobie ze stresem, rozwiązywaniem problemów,
- Jak radzi sobie z wyszukiwaniem informacji
- Jak zarządza czasem,
- A może dobrze gotuje lub umie naprawiać różne rzeczy,
- Jak nawiązuje kontakty z innymi ludźmi,
- Czy umie planować swoje działania itd.
- Lub - pomyśleć co chciałby umieć robić.

Wartości

- **To podstawowe kryterium** – przewodnik w kształtowaniu postaw człowieka w stosunku do wydarzeń, ludzi, zjawisk i przedmiotów,
- **są źródłem motywacji** i osobistych działań w danej dziedzinie,
- jeśli dla kogoś wartością jest niezależność - trudno będzie w zawodzie wykonywać polecenia służbowe i podporządkować się przełożonym,
- **Uwaga** - nie powinno wybierać się zawodu pozostającego w sprzeczności z wyznawanymi wartościami.

Temperament

„Wrodzona zdolność do silniejszego czy słabszego przeżywania swojego życia, do silniejszej czy słabszej aktywności psychicznej”

Cechy temperamentu są dość trwałe i mają duże znaczenie przy wyborze zawodu.

Uwaga:

np. niektórzy potrafią długo wykonywać monotonne zajęcia a inni po chwili są znużeni i zniecierpliwieni.

Różnice w reagowaniu na zjawiska są związane właśnie z temperamentem

Cechy charakteru

Właściwości charakteru uczeń poznaje obserwując stosunek:

- do siebie,
- do pracy,
- do przedmiotów,
- do innych ludzi.

Przejawia się on w jego zachowaniu, działaniu, emocjach i uczuciach.

Mówimy o dobrych cechach, które są naszą mocną stroną lub o złych, które składają się na nasze słabe strony.
Cechy charakteru określają nasz styl pracy w zawodzie.

Możliwości intelektualne

Analizując potencjał dziecka warto odpowiedzieć na kilka pytań dotyczących osiągnięć szkolnych:

- Jak radzi sobie z nauką?
- Jakie ma oceny?
- Jakie ma zasoby wiedzy i umiejętności?
- Jakie ma potrzeby poznawcze, czy lubi się uczyć

Stan fizyczny i zdrowia

Wcześniej ustalić,

czy budowa ciała i ogólny stan fizyczny, stan zdrowia nie będą przeszkodą w sprostaniu wymaganiom stawianym przez dany zawód.

Specjalności zawodowe stawiają różne wymagania i należy sprawdzić czego dotyczą.

Mogą dotyczyć np.:

- dużej siły fizycznej,
- dobrego wzroku,
- prawidłowego słuchu itp.

Lekarz określa

- skłonności do zachorowań,
- przebyte choroby,
- posiadane wady i konieczność ich analizy w odniesieniu do wybieranego zawodu

Ustala ewentualne istniejące przeciwwskazania do:

- dużego wysiłku fizycznego
- pracy w pozycji stojącej,
- pracy w trudnych warunkach klimatycznych,
- pracy na rusztowaniach i wzniesieniach,
- pracy przy osłabionym wzroku, słuchu

Czynniki zewnętrzne

**Co warto wiedzieć
o zawodach?**

Jeśli jesteśmy zainteresowani konkretnym zawodem

Warto wiedzieć:

- jakie czynności zawodowe wykonuje się w tym zawodzie,
- jakie wymagania stawiane są wobec osób zainteresowanych zawodem,
- w jakich warunkach i środowisku wykonuje się pracę,
- jakie są przeciwwskazania do pracy ze względu na stan zdrowia,
- jakie trzeba mieć wykształcenie, by zdobyć kwalifikacje zawodowe,
- jakie są możliwości doskonalenia zawodowego, poszerzania zakresu kompetencji w zawodzie,
- jakie są szanse na zatrudnienie i perspektywy płacy.

Źródła informacji o zawodach

- „Przewodnik po zawodach” - MPiPS
- „Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego” – KOWEZiU – 191 opisanych zawodów - www.koweziu.edu.pl
- www.doradztwozawodowe.edu.pl.
- „ Informator o zawodach” – www.euroguidance.pl.
- „Klasyfikacji zawodów i specjalności” MPiPS - lista 2360 zawodów - www.psz.praca.gov.pl
- Program „Doradca 2000”
- Inf. o zawodach nadwyżkowych, deficytowych na lokalnym i krajowym rynku pracy – w urzędach pracy - ich wykaz znajduje się na stronie www.psz.praca.gov.pl
- Informacje o zawodach w formie filmów – www.ohpdlaszkoly.pl

Sposoby zbierania informacji o zawodach

- uczestniczyć w zorganizowanym ze szkołami zawodowymi „kalejdoskopie zawodów”,
- odwiedzać strony www szkół ponadgimnazjalnych,
- zachęcić dzieci do rozmowy o zawodach swoich rodziców,
- brać udział w targach edukacyjnych i drzwiach otwartych i targach pracy,
- sięgać do informatorów szkolnych, broszur i ulotek,
- odwiedzać strony z katalogami zawodów.

Wsparcie miasta Poznania w zdobywaniu informacji zawodowej:

Szacun
dla
zawodowców

www.cdzdm.pl

STREFA UCZNIA I RODZICA

Gdy skończysz naukę w gimnazjum, staniesz przed decyzją, w jakim typie szkoły ponadgimnazjalnej chcesz się dalej kształcić. Możesz wybrać zasadniczą szkołę zawodową, technikum lub liceum ogólnokształcące. Jeśli chciałbyś zdobyć zawód w szkole ponadgimnazjalnej, w jej wyborze pomoże Ci wyszukiwarka, którą widzisz obok.

W wyszukiwarce nr 1 i 2 wybierz **zawód** w technikum lub zasadniczej szkole zawodowej i sprawdź, w jakiej szkole w Poznaniu lub jego okolicach możesz się w nim kształcić. Wyszukiwarka pokazuje tylko takie zawody, w których kształcenie na terenie aglomeracji poznańskiej jest możliwe.

W wyszukiwarce nr 3 wybierz **szkołę** ponadgimnazjalną, w której chciałbyś się dalej uczyć. Znajdziesz tutaj zasadnicze szkoły zawodowe i technika.

W wyszukiwarce nr 4 wybierz **lokalizację**, w której chciałbyś kontynuować naukę i sprawdź czy w danej dzielnicy miasta lub gminie znajduje się interesująca Cię szkoła. Wyszukiwarka pokazuje lokalizacje, w których występują ponadgimnazjalne szkoły zawodowe.

Jeżeli nie jesteś zdecydowany jaki kierunek dalszej edukacji wybrać, zapraszamy do skorzystania z oferowanych przez nas konsultacji indywidualnych.
Więcej informacji i zapisy pod numerem telefonu: 61 855 76 04

Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży
ul. Działyńskich 4/5
61-727 Poznań
cdzdm@cdzdm.pl
www.cdzdm.pl

1. Wybierz zawód w technikum
2. Wybierz zawód w zasadniczej szkole zawodowej
3. Wybierz szkołę
4. Wybierz lokalizację

Nowa forma pozyskania wiedzy
o zawodach i kierunku kształcenia

Podjęcie decyzji

- Ocena swoich mocnych stron, postępów w nauce, długości kształcenia,
- Określenie jakie są potrzeby aktualnego rynku pracy i w jakim zawodzie mogę wykorzystać swoje uzdolnienia.
- Czego nie umiem i gdzie tego mogę się nauczyć.
- Rozpoznanie typów szkół i możliwości kształcenia formalnego i poza formalnego.
- Robię plan działania - uzupełniam brakujące informacje,
- Podejmuję decyzję - czuję się odpowiedzialny za swój los i swoją przyszłość.

Podsumowanie

Podjmując decyzję o wyborze zawodu i dalszej drogi kształcenia kierować się:

- informacjami o sobie (czy to jest dobre dla mnie?),
- informacjami o swoich możliwościach, (również w procesie uczenia się)
- ofertą edukacyjną szkoły (zgodnością z zainteresowaniami , uzdolnieniami itp.)
- stanem zdrowia,
- rozpoznaniem rynku pracy
- poznaniem zawodu, który mnie interesuje (wymagania, warunki , środowisko, przeciwwskazania)
- zapoznanie się z systemem kształcenia (jakie trzeba zdobyć wykształcenie, możliwości doskonalenia, szanse zatrudnienia)

Duży wpływ na przyszłość zawodową mają również:

- przekonania,
- wartości,
- postawa wobec problemów współczesnego świata.

Dziękuję za uwagę.

mgr Aniela Kobusińska-Luty
Pedagog i Doradca Zawodowy
Gimnazjum nr 56 im. J. Wybickiego
w Poznaniu